

АНОТАЦІЯ до дисципліни

«Інформаційна грамотність, робота з бібліографічними менеджерами»

В даній дисципліні розглядаються питання використання інформаційно-пошукових систем, їх моделі і структури даних, узагальнений алгоритм пошуку інформації в Інтернет, рекомендації щодо оптимізації веб-сайту, стандарти XML та довідково-бібліографічне обслуговування.

Комп'ютерна мережа – це комплекс програмних і апаратних засобів, за допомогою яких ЕОМ, накопичувачі даних та електронні офісні пристрої поєднуються в систему для загального використання інформаційних ресурсів та обміну даними, а також є однією з тих сфер культури майбутнього, в якій активно реалізуються багато напрямків розвитку особистості.

Величезні можливості у галузі обробки та пошуку інформації відкрилися з появою Інтернет мережі. Початок історії мережі Інтернет має витоки з того часу, коли було створено мережу ARPANET у 1969 році на замовлення Міністерства оборони США. Мережа ARPANET стала енергійно розростатися, вчені різноманітних галузей науки розпочали її використовувати. У 1984 році Національний фонд науки США започаткував велике між університетське мережеве сполучення NSFNet з набагато більшою пропускну здатністю ніж можливі 56 Кбіт/с у ARPANETа. Проект ARPANET було закрито у 1990 році у зв'язку з великою конкурентною перевагою на користь NSFNet.

Завдяки створеним протоколам TCP/IP (Transmission Control Protocol/Internet Protocol), єдиний адресний простір та принцип маршрутизації пакетних даних відкрилась можливість поєднання мереж з різною архітектурою і топологією. Створення незалежного протоколу IP дало змогу будь-якій Ethernet, що передає цифрові дані в свою чергу передавати дані Інтернет.

Стрімкий розвиток і широке розповсюдження веб-технологій («всесвітньої павутини») призвело до появи нової спільноти, оскільки велика кількість людей, що працювала з WWW, не могла себе називати дослідниками і розробниками мережі. Всесвітня павутина – WorldWideWeb (або скорочено, веб) являє собою глобальний інформаційний простір, заснований на фізичній інфраструктурі мережі Інтернет і протоколі передачі даних HTTP.

Для перегляду інформації, отриманої від веб-серверів на комп'ютерах користувачів використовуються спеціальні-програми – веб-браузери, основна функція яких полягає у відображенні гіпертексту, що є основним методом представлення інформації в Інтернет.

Для візуалізації гіпертекстової інформації була створена мова HTML (HypertextMarkupLanguage), яка являє собою стандартну мову розмітки текстових документів, за допомогою якої створюються всі веб-сторінки. Останньою актуальною версією є стандарт HTML 4.01, прийнятий у 1999 році. Для передачі в мережі Інтернет гіпертекстової інформації використовується протокол HTTP (HyperTextTransferProtocol), який спочатку використовувався виключно для передачі HTML-документів, а вже на сьогоднішній день можна передавати будь-яку інформацію, в тому числі зображення, звук, відео а також будь-які файли.

Оскільки HTML на початку призначався для візуалізації інформації, він лишається незручним для автоматизованої обробки інформації, в тому числі й для організації пошуку і це є основним його недоліком. Для уніфікації представлення контенту при вирішенні задач обміну інформації між сайтами дані надаються не в HTML, а у вигляді XML, призначеного для обміну даними та їх інтеграцією.

База даних забезпечує зберігання інформації і являє собою сукупність даних, організованих за певними правилами, які мають загальні принципи опису, зберігання і маніпулювання даними.

Система управління базами даних являє собою пакет прикладних програм сукупність мовних засобів, призначених для створення, супроводу і використання баз даних.

Пошук інформації являє собою процес виявлення в деякій множині документів (текстів) всіх таких, які присвячені зазначеній темі (предмету), задовольняють заздалегідь визначеним умовам пошуку (запиту) або містять необхідні (відповідно до інформаційної потреби) факти, відомості, дані.

Пошукові засоби і технології, що використовуються для реалізації інформаційних потреб, визначаються типом і станом задачі основної діяльності, яка стоїть перед користувачем: співвідношенням його знання і незнання про об'єкт, що потребує дослідження. Крім того, процес взаємодії користувача з системою визначається рівнем знання користувачем змісту ресурсу (повноти уявлення, достовірності джерела і т.д.) і функціональних можливостей системи як інструменту.

Інформаційно-пошукові мови є основними компонентами інформаційно-пошукових систем, за допомогою яких, зокрема, реалізуються інтерфейси між користувачами і системами. На відміну від

реляційних СУБД, у систем повнотекстового пошуку не існує стандартизованої мови запитів. У кожній системі цього типу існує свій спосіб завдання критеріїв пошуку.

Інтерес до питання про пошук інформації в мережі Інтернет не слабшає протягом усього часу існування мережі. Пошук може вестися як користувачем-любителем, так і професіоналом. При проведенні пошуку інформації, щозадовольняє інформаційним потребам користувача, необхідно знати, від чого залежить успішний пошук, і які проблеми виникають при роботі з інформацією.

Оптимізація для пошукової системи найчастіше передбачає внесення незначних змін до змістовних частин веб-сайту. Якщо розглядати такі зміни окремо, вони видаються частковим покращенням, але в поєднанні з іншими заходами оптимізації ці зміни можуть мати помітний вплив на сприйняття користувачами сайту та його відображення в результатах пошуку.

Друга половина 90-х років минулого століття стала часом радикальних змін в технологіях WEB. Менш ніж за п'ять перших років свого існування WEB знайшов багато сотень мільйонів користувачів на всіх континентах, в його середовищі сформовані і підтримуються величезні інформаційні ресурси. Ця глобальна інформаційна система інтенсивно вторгається в інші галузі інформаційних технологій, стала одним з важливих ланок інфраструктури інформаційного суспільства.

Довідково-бібліографічна діяльність є важливою функцією сучасної бібліотеки, яка тісно пов'язана з обслуговуванням користувачів, створенням довідково- інформаційних ресурсів та довідково-пошукового апарату як засобу організації доступу до них. Довідково-бібліографічне обслуговування (ДБО) є головною ділянкою цієї діяльності. ДБО передбачає взаємодію двох суб'єктів: користувача, який має інформаційну потребу, і бібліографа. Ця взаємодія базується на основі розвинутої системи бібліотечно-бібліографічної та науково-інформаційної діяльності з використанням фондів, ресурсів, традиційних та сучасних пошукових систем, широкого бібліографічного знання.